

Конгрес
Українських
Націоналістів

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

Любіть Україну!

e-mail: nacija@ukr.net

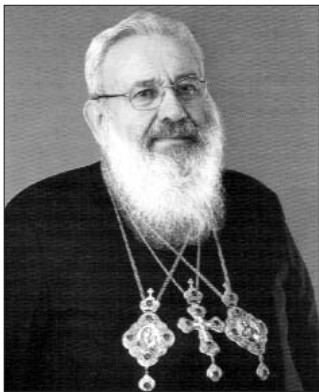
www.nacija.org.ua

4 березня 2008 року № 10 (226)

ВІТАЄМО!

ВЕЛИЧНИЙ ШЛЯХ СПРАВЖНЬОЇ ЛЮДИНИ

Блаженнішому Любомиру ГУЗАРУ, Отцю і Главі УГКЦ
виповнилося 75 років. З них – 50 літ він вірою і правдою служить
Церкві, нашому народу, Україні

Якось Блаженніший Любомир зауважив: "Моя велике бажання – бути людиною."

Багато зустрічаємо осіб, але мало серед них людей, – людей у повному значенні того слова. Дуже важко визначити, що це таке, але можна сказати, що людина – це особа, яка якщо не під кожним, то під багатьма оглядами робить на нас враження.

Після того, як ви з такою людиною зустрілися, ви відходите від неї кращим..."

Микола
СЕРГІЙЧУК,
"Нація і держава"

Ці слова можна віднести і на адресу самого Глави Української Греко-Католицької Церкви, враховуючи його одержимість, неспокійну вдачу, активну подвижницьку і громадську діяльність.

А те, що його наполеглива праця належно поцінується Церквою і державою в цілому, підтверджують урочистості на честь ювіляра, що пройшли минулої неділі в Києві.

Зокрема, вранці у храмі Святого Василя Великого відбулася Подячна Архиєрейська Божественна Літургія. Її, у співслужінні з Пресвященним Архієпископом Іваном Юрковичем, Апостольським Нунцієм в Україні, Високопреосвященним Владикою Ігорем (Возняком), Архієпископом Львівським, Високопреосвященним Владикою Мечиславом Мокшицьким, Архієпископом-коад'ютором Львівської архидієцезії (РКЦ в Україні), іншими Пресвященними Владиками Греко- і Римо-Католицької Церков, численними священиками відслужив Блаженніший Любомир.

У проповіді, виголошеній Владикою Діонісієм (Ляховичем), було переплетено недільне євангельське читання із темою ювілей.

Владика Діонісій звернув увагу на декілька характерних рис ювіляра: "Життя Блаженнішого – це постійна мандрівка на зустріч іншим. Я не маю на увазі його часті подорожі до різних країн. Це радше здатність спілкуватися з різними категоріями людей."

В усіх спілкуваннях Блаженнішого проявляється глибока мудрість, симпатія, пронизує здоровий гумор. Його Блаженство має проблеми із зором, проте втішається проникливим світлом мудрости, пам'яті та віри; віри чистої, щирої, відкритої, прозорої. З його постави випромінюється лагідність, спокій, симпатія, батьківська любов, і це завважають усі – навіть діти.

Всі знають, що Блаженніший досконало володіє багатьма мовами. Але я думаю радше про дар – про харизму Святого Духа, яка дає можливість говорити різними мовами: мовою дитини і простої людини, молоді і старших; мовою політиків і державних провідників, мовою творців культури і науки; мовою Церкви і про здатність вести еку-

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ № 164/2008
Про нагородження Л. Гузара
орденом князя Ярослава Мудрого

За визначний особистий внесок у духовне відродження українського народу, багатолітню церковну діяльність та з нагоди 75-річчя від дня народження постановляю:

Нагородити орденом князя Ярослава Мудрого III ступеня ГУЗАРУ Любомира – Главу Української греко-католицької церкви, кардинала.

Президент України
Віктор ЮЩЕНКО

26 лютого 2008 року

менічний діалог. Він не боїться промовити на захист тих, хто не мають голосу.

Після Божественної Літургії вітальні промови виголосив Апостольський Нунцій, від співбратів у єпископстві – Владика Ігор (Возняк), а від імени римо-католицьких єпископів – Владика Станіслав Широкоградюк.

Після завершення Літургії, під час свого короткого слова, Глава УГКЦ сказав: "2 березня для мене є днем подяки Господеві за всі Його благодіяння. Сьогодні я хочу з повним переконанням заявити, що все добро, яке в житті я одержав і все добро, яке я міг зробити, – є даром Божим".

Складовою частиною ювілейних урочистостей став святковий вечір у Національній опері України імені Тараса Шевченка.

З привітальним словом до Блаженнішого Любомира звернувся Президент України Віктор Ющенко.

Глава Української держави назвав Блаженнішого взірцем самовідданого служіння Богу і своїй країні. Віктор Ющенко нагадав, що греко-католицька церква була переслідувана, "проте Ви шляхетно долали виклики долі і труднощі".

Звертаючись до Любомира Гузара, Президент України зазначив: "Ваше подвижництво, апостольська ревність, пасторська мудрість і теплота заслужили глибоку шану не лише наших співвітчизників, а й усієї Христової церкви".

Закінчення на 2-й стор.

ЧИТАЦЬКА ПОШТА

УКРАЇНА БЕЗ УКРАЇНЦІВ?

Прошу через газету передати мій земний уклін справжньому українцеві Олегу Черногузу – автору статті "Про вишиванки і пенсне з борідкою", надрукованої в "Нації і державі". Якби побільше було в країні таких Олегів – це було б для неї щастям. Як тяжко сьогодні жити в Україні переконаним українцем і патріотом держави.

Згадую, як у 2007 році на останній зустрічі з діаспорою Ющенко на своє виправдання, що віддав владу провідисвітові, сказав: "За нього проголосував народ". Я якраз і живу серед цього народу і бачив, хто голосував за Януковича – це в основному "братки"-окупанти і заморожені шизофреніки, зазобовані чужинецькими ЗМІ. За Симоненка голосували завтрашні мерці, а за помаранчевих – українці у відчай.

Мені дуже болить, коли бачу, як українці втрачають свою державу. Без війни і мору нація щезає. Нас позбавили національності "братки" і китрі москалі, мотивуючи тим, що ми всі тут громадяни. Після скасування національності нацменшини – росіяни і євреї – володіють парламентом, найбільшими підприємствами і ЗМІ. То яка може бути держава Україна без нації, іменем якої і називається ця держава?

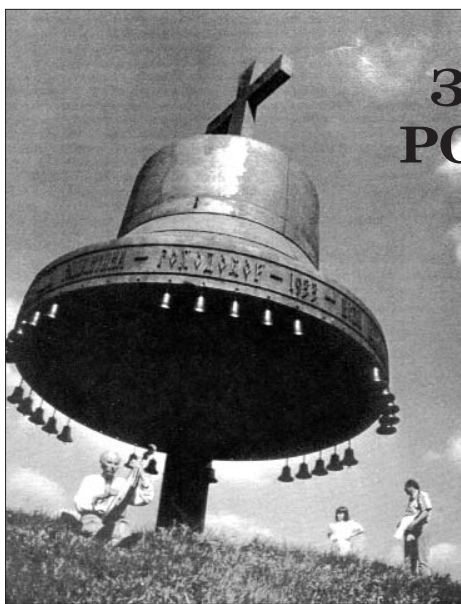
Анатолій ДЯЧКО,
пенсіонер,
Запорізька область

Інна ВОЛОСЕВИЧ,
"Нація і держава"

Президія Української Всесвітньої Координаційної Ради (УВКР) звернулась до депутатів Державної Думи Російської Федерації із закликом визнати Голодомор 1932–1933 років актом геноциду українського народу. У зверненні за підписом голови УВКР Д. Павличка наводиться визначення геноциду із Конвенції ООН від 9 грудня 1948 року "Про запобігання злочину геноциду і покарання за нього": "діяння, що здійснюється з наміром повного або часткового знищення будь-якої національності, етнічної, расової або релігійної групи". Відповідно до цього визначення злочинний характер Голодомору, цілеспрямовано організованого тоталітарним радянським режимом, полягає в наступному:

– вивезенні з сільських територій всіх продовольчих запасів і засобів проживання, навіть одягу. Засоби проживан-

ПАМ'ЯТІ ЗНИЩЕНИХ УКРАЇНЦІВ

НЕ ВИЗНАЮЧИ ЗЛОЧИНІВ СРСР, РОСІЯ СТАЄ ЙОГО СПІЛЬНИКОМ

ня, які неможливо було вивезти, знищувались;

– ізоляції територій сільської місцевості шляхом позбавлення селян паспорту, права на придбання залізничних квитків і права виїзду з місць проживання; оточення відповідних територій "заградзагонами" та заставами; масових арештів за втечу із сіл;

– забороні везення будь-яких товарів на сільські території;

– забороні переписки і будь-якого поширення інформації з сільських територій.

У зверненні УВКР висловлюється сподівання на те, що визнання російськими парламентаріями Голодомору 1932–33 років актом геноциду українського народу дозволить закріпити добросусідські стосунки між Росією та Україною, а також запобігти повторенню злочину геноциду в майбутньому.

На жаль, важко повірити у реальність цих сподівань, хоча й немає сумнівів у необхідності даного звернення. Позиція Кремля ще у листопаді минулого року була викладена у заяві МЗС РФ, в якій саме слово Голодомор бралось в лапки. "Масовий голод початку 30-х років справді був у багатьох аспектах обумовлений політикою тодішнього керівництва СРСР. Але абсолютно очевидно, що проводилась вона не за національною ознакою, – зазначає департамент інформації і друку МЗС Росії у зв'язку з обговоренням у пресі України "так званого "голодомору" <...>

Закінчення на 2-й стор.

Дорогі читачі! Триває передплата на газету "Нація і держава" на 2008 рік. Інформація про газету міститься в Каталозі видань України на 2008 рік. Наш індекс: 09715. Передплатна ціна: 1 місяць – 2,17 грн., 3 місяці – 6,16 грн., 6 місяців – 11, 32 грн. Сподіваємося на солідарність і допомогу!

4 820102 210017

ВЕЛИЧНИЙ ШЛЯХ СПРАВЖНЬОЇ ЛЮДИНИ

Глава держави побажав Л. Гузару міцного здоров'я, щасливого довголіття і божої благодаті на многії літа.

Також Президент України за визначний особистий внесок у духовне відродження українського народу, багатолітню церковну діяльність вручив Главі УГКЦ орден князя Ярослава Мудрого III ступеня.

Свій подарунок ювіляру, а також учасникам святкового дійства, піднесли митці сцени – Національний заслужений академічний симфонічний оркестр України та Національна заслужена академічна хорова капела України "Думка" блискуче виконали кантату-симфонію Станіслава Людкевича "Кавказ" на вірші однойменної поеми Тараса Шевченка.

Блаженнішому Любомиру були піднесені корзини квітів від Президента України Віктора Ющенка та його дружини Катерини, Голови Верховної Ради Арсенія Яценюка, інших поважних гостей.

Звертаючись до учасників святкового вечора з подячним словом, ювіляр насамперед підкреслив, що високу державну нагороду він оцінює не як власну заслугу, а як відзнаку усіх тих, хто в різний спосіб у непрості часи прислужився Українській Греко-Католицькій Церкві.

Тепло зворушений увагою до своєї особи, Блаженніший щиро подякував митцям сцени за художнє оформлення святкового дійства.

Щире слово ювіляр виголосив і на адресу усіх людей, які привітали його з днем народження, членів оргкомітету з організації й проведення свята.

– Я хочу подякувати, – продовжив Любомир Гузар, – своїх батька і матір, тітку Марту, завдяки яким виріс у християнській родині, з якими долучився до здорового християнського середовища, а також своїм племінникам Павлу і Марії.

Усім, чого досяг у житті, я завдячую своїм вчителям, виховникам, професорам, багато з яких уже, на жаль, відійшли у тойбічний світ, або ж нині мешкають поза межами України.

Закінчення. Початок на 1-й стор.

Блаженніший згадав теплим словом своїх ровесників – справжніх будівників нового життя, усіх тих, хто в непростих умовах відновлював незалежність Української держави. Він подякував їм за те, що вони зробили для України, попросивши докласти ще зусиль, щоб зробити нашу державу могутньою і квітучою, відродити Україну.

З особливою теплотою, зі своєрідним заповітом звернувся Любомир Гузар до молоді:

"Сьогодні у залі зібралось багато молодих людей – студентів духовних семінарій та університетів, – наголосив він. – Наше око, уся наша надія на вас – молодих. Ми передаємо вам Україну, Церкву, державу, громадянське суспільство, на жаль, не в найкращому стані. Не таку, як хотіли (а хотіли дати щось завершене чи готове).

Прошу, не судіть нас суворо за це.

Я виростав під гуркіт розривів бомб і снарядів, мої ровесники були свідками пострілів у потилиці, зойків тортурованих у підземеллях слідчими органами. Ми жили в постійному страху, в атмосфері позбавлення людини її гідності.

Ми – покоління будівників сьогодення – пережили страшні часи, від чого маємо рани в душі. Ми вже не здатні зробити для України, що хотілося б. Але, попри все, ми пережили й вижили. У нас є бажання працювати й творити. Маємо велику духовну силу, притаманну нашому народу. Оцю духовну силу ви почули у безсмертному творі Тараса Шевченка й Станіслава Людкевича. Ми хочемо передати її вам, щоб нею пройнялися ваші серця і душі, щоб ця сила допомогла вам продовжити і успішно завершити розпочаті старшими поколіннями справи, щоб наша Україна, Церква, народ жили в повному розквіті.

Сміливо вперед, молода Україно!"

Останні слова Отця і Глави Української Греко-Католицької Церкви, життєвий шлях якого гідний книги і слова, яким усе у цьому світі почалося і в якому все зберігатиметься повік, потонули у щирих і бурхливих оплесках присутніх.

Микола СЕРГІЙЧУК,
"Нація і держава"

ЗАСІДАННЯ ПОЛІТРАДИ

Відбулося чергове засідання політради Львівської обласної організації КУН. Серед розглянутих питань найбільшу увагу було приділено до діяльності депутатів, обраних від Конгресу до місцевого рад Львівщини, та взаємодії партії з національно-патріотичними силами у регіоні на сучасному етапі

з метою підтримки курсу Президента Віктора Ющенка.

Політрада прийняла важливі рішення, які забезпечують життєдіяльність партії, зокрема плани роботи на 2008 рік, а також ухвалила рекомендації для роботи депутатів місцевих рад у рамках партійних фракцій та їхньої взаємодії із блоком НСНУ.

Прес-служба ЛОО КУН

При всьому трагізмі тодішніх подій, немає ніяких підстав визначати їх як геноцид за етнічною ознакою" (Росбалт, 20.11.2007. Цитата подається в українському перекладі). Отже, якщо, окрім українців, від голоду помирали і мешканці України інших національностей – це для представників російської влади дає підстави стверджувати, що політика Голодомору чинилася не за національною ознакою! Напевне, мігла більшовицької "чистки" мала б обережно оминати громадян України неукраїнського походження, щоб суворо дотримуватись визначення геноциду. Подібні бюрократичні зачіпки нагадують безглузді диспути середньо-

Закінчення. Початок на 1-й стор.

НЕ ВИЗНАЮЧИ ЗЛОЧИНІВ СРСР, РОСІЯ СТАЄ ЙОГО СПІЛЬНИКОМ

вічних схоластів. Адже під "національною ознакою" розуміють не етнічне походження, а територію національної держави. Голодомор 1932–1933 років відбувався на території двох держав – України і Казахстану. Відтак, це був геноцид українського і казахського народів, які серед усіх "братніх республік" найбільше опирались тоталітарній політиці "колективізації".

Загалом історичний факт Голодомору 1932–33 років в Україні, який російська влада та ЗМІ дотепер називають "так зва-

ОБЕРЕГИ

ХТО МИ, ЧИЇХ БАТЬКІВ ДІТИ?..

Саме ці слова звучали своєрідним рефреном у виступах учасників творчого засідання, присвяченого 100-річчю відкриття на Чернігівщині Мезинської стоянки – свідчення того, що тут знаходилося поселення наших пращурів близько 20 тисяч років тому.

Микола ПРИБЕРЕЖНИЙ

Козак Сисой Кошель наприкінці XIX ст. заходився споруджувати нову хату і під час земляних робіт знайшов кістки тварин. Згодом злива розмила схил яру, оголивши великі кістки мамонта. Лише у 1907 р., коли під час спорудження льоху з північного боку хати знову були знайдені великі кістки, місцевий священник відправив їх до Чернігова. На знахідки звернув увагу правитель справ Чернігівської губернської вченої архівної комісії, відомий краєзнавець Петро Добровольський. За його ініціати-

Левко Чикаленко, Михайло Рудинський, Петро Єфименко, Володимир Резниченко, Іван Підоплічко, Іван Шовкопляс.

Стоянка площею 1200 квадратних метрів була розташована на трохи витягнутому майданчику лівого берега байраку, неподалік від виходу в долину Десни. Тут було розкопано залишки п'яти жител, споруджених із кісток мамонта. Поряд були виявлені надвірні вогнища, виробничі ділянки, ями-сховища.

Науковцям вдалося підрахувати, що на будівництво тільки одного із мезинських будинків було використано 300 кісток тварин, серед яких понад 270 кісток мамонта.

Вже понад 40 років досліджує Мезинську стоянку Василь Куриленко – справжній романтик археології, який створив тут краєзнавчий музей, проводить археологічні дослідження прилеглої території, відкрив декілька давньоруських городищ.

На вечорі своєрідним заспівом до початку розмови про цю унікальну історичну пам'ятку став виступ відомого бандуриста Василя Нечепи. А потім до слова запрошувалися знані вчені й дослідники старовини Петро Кононенко, Володимир Баран, Сергій Плячинда...

У їхніх виступах йшлося, зокрема, про те, що упродовж віків українці ствердили себе як самодостатня нація зі своїми традиціями, мовою, культурою, вірою, наукою, здобутками, елітою.

Мезинська стоянка є однією з найдавніших цивілізаційних пам'яток. Водночас назріла потреба спорудити на місці виявленої стоянки сучасний музейний комплекс з відповідно розвинутою інфраструктурою, подбати про надійну охорону експонатів, продовжувати пошук нових знарядь і предметів побуту тієї давньої епохи.

Під час проведення вечора

вою на місці знахідки було проведено невеличкі розкопки, які дозволили отримати унікальні артефакти для традиційної виставки старожитностей, що відбулася у серпні 1908 р. з нагоди проведення в Чернігові XIV Всеросійського Археологічного з'їзду. Виставлена посеред зали купа кісток мамонта привернула увагу науковців. Так, учасник з'їзду, фахівець у галузі палеоліту, натовді приват-доцент Санкт-Петербурзького університету Федір Вовк помітив у ґрунті, що залишився на кістках, дрібні кремінці з ознаками шпунтного розщеплення. Відтак, вже наприкінці літа 1908 р., він відвідав Мезин і виявив тут "настоящую палеолитическую стоянку на берегах Десны". Ці археологічні дослідження і поклали початок розкопкам. До вивчення вищезгаданих старожитностей згодом долучились відомі науковці

Російської Федерації (аварія в Керченській протоці, падіння уламку російської ракети-носія на територію Казахстану тощо) даються російською владою не з позиції права і загальнолюдських цінностей, а з позиції сили. Саме такою була політика нацистської Німеччини і СРСР, і саме до нацистсько-тоталітарної ідеології тяжіє зараз Росія, про що свідчить зростання популярності фашистських угруповань в РФ. Якщо міжнародна спільнота не зможе вчасно зупинити постання тоталітарних режимів в ядерних державах, вони можуть привести людство до самогубства.

Інна ВОЛОСЕВИЧ,
"Нація і держава"

Наші корпункти

Вінниця	Гусар Віталій	(0432) 35-02-09	Київ	Мохналь Михайло	(044) 278-63-89, 279-68-34	Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Дніпропетровськ	Хоменко Микола	(056) 748-17-92	Луганськ	Костянтин Філімоненко	(0642) 53-96-85	Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48	Луцьк	Мельник Євген	(0332) 78-07-65, 72-87-95	Суми	Перетяцько Олексій	(0542) 25-88-98
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32	Львів	Пшевлоцький Микола	(0322) 38-67-63	Тернопіль	Чибрас Володимир	(0352) 52-56-91
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82	Миколаїв	Яценю Софія	(0512) 49-67-90	Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35	Мукачеве	Ференц Петро	(03131) 2-25-45	Херсон	Реуцький Іван	(0552) 26-50-56
Кіровоград	Триченко Віктор	(0522) 36-95-25	Одеса	Парфенюк Василь	(048) 75-83-113	Хмельницький	Демид Анатолій	(0382) 65-72-35
Львівська обл.	Сахацький Олександр	(04497) 4-92-93	Полтава	Квачова Оlesia	(0532) 28-053	Черкаси	Гафінова Любов	(0472) 45-12-05
			Рівне	Кривко Ігор	(0362) 23-78-55	Чернівці	Лютин Віктор	(0372) 51-02-72
						Чернігів	Рябенко Валерій	(04622) 4-38-81

Михайло СИДОРЖЕВСЬКИЙ,
"Нація і держава"

НА ТИЖНІ

ТАКТИКА І СТРАТЕГІЯ ПЕРЕМОГИ

Дії політиків першого ешелону все більше свідчать про початок підготовки до президентських виборів

Представники Конгресу Українських Націоналістів взяли участь у проведенні в Северодонецьку 1 березня гуманітарної акції "Один народ – одна Україна"

Так званий "другий з'їзд депутатів усіх рівнів" у Северодонецьку засвідчив, що головна опозиційна сила – Партія регіонів – справді переживає далеко не кращий період свого існування.

По-перше, незрозумілими є кінцеві результати цього з'їзду. Заради чого він, власне, збирався? Щоправда, його організатори й не ставили якихось конкретних і високих цілей. "Це буде щира і відкрита дискусія", – обережно заявив В. Янукович за кілька днів до першого березня – коли вже остаточно стало зрозуміло, що якихось дивідендів для його організаторів з'їзд не принесе. Не сприймати ж усерйоз прийнятої делегатами резолюції про необхідність надання російській мові статусу другої державної, або ж дешевої анти-натівської риторики. Зрозуміло, що ніякої юридичної сили подібні речі не матимуть.

По-друге, северодонецька акція ще раз підтвердила те, що було зрозуміло й раніше: Партія регіонів не є монолітною силою. Відсутність на з'їзді Р. Ахметова і Р. Богатирьової, Б. Колесников у ролі статиста – все це ще раз демонструє те, що й було відомо: найбільша опозиційна партія не має чіткої політичної програми і наразі нагадує шизофреніка, свідомість якого роздвоюється, блукаючи поміж реальним світом і химерою уяви. З одного боку, зрозуміло, що великий донецький бізнес хотів би надійного – і бажано свого – політичного даху над головою. З іншого, щодалі стає все очевиднішим, що публічний лідер Партії регіонів Віктор Федорович поступово втрачає політичну вагу, і його й без того примарні шанси на перемогу на президентських виборах перетворюються у фантом. Проблема в тому, що, як кажуть галичани, на те нема ради: електоральний ресурс Януковича вичерпано, і в нього нема жодних шансів на його збільшення. Разом з тим, відсутність перспективи лідера сприяє розвиткові руйнівних тенденцій у середовищі тих, хто йде за ним. Тим більше, якщо це середовище становить собою строкату, зібрану під обіцянки грошей і влади компанію. (Заради справедливості слід зауважити, що подібне характерне для переважної більшості теперішніх партій і блоків). Відповідно, дехто з найбільш метких представників великого донецького (і не лише) бізнесу, розуміючи відсутність серйозних перспектив Януковича (іншого лідера "донецькі" поки що не поспішають вирощувати; Євген Кушнар'єв – єдиний, хто міг претендувати на це, "цілком випадково" загинув на похованні), вже зараз починають шукати оптимальні шляхи. Враховуючи ж те, що на вершині нашого політичного олімпу, крім Януковича, наразі перебувають лише Віктор Ющенко і

Юлія Тимошенко, то втікачам обирати доводиться з-поміж них.

У цьому зв'язку варто підкреслити: передвиборна президентська кампанія в країні неофіційно вже розпочалася. Другий з'їзд у Северодонецьку, вочевидь, фактично мав продемонструвати серйозність намірів Януковича бути одним із її солістів. Однак, як виявилось, проведення з'їзду стало фатальною помилкою експрем'єра: усі побачили, образно кажучи, не міцний кулак, а голий зад і відсутність будь-яких серйозних політичних пропозицій і перспектив з боку тих сил, які досі орієнтуються на Януковича. Розраховувати на перемогу, експлуатуючи винятково протестні настрої, не пропонуючи конструктиву і керуючись принципом "не так" – як це робила на виборах 2006 року, програвавши їх швент, партія Медведчука – означає свідомо звужувати свої перспективи.

Схоже на те, що, з огляду на прийдешні президентські вибори, нас очіку-

ють істотні політичні метаморфози, які призведуть до переформатування партійних сил. Причому незаперечним є те, що фаворити майбутніх перегонів – В. Ющенко і Ю. Тимошенко зможуть зміцнити свої позиції значною мірою за рахунок "схуднення" потенціалу третього номеру цих виборів – В. Януковича. Не виключено, що саме це стало причиною деяких міграцій у пропрезидентському таборі. Можливо, ми справді стаємо свідками перших кроків у напрямку створення центристської політичної сили, яка, паралельно з "Нашою Україною", працюватиме на Ющенко, і до якої увійдуть окремі біженці з Партії регіонів. У свою чергу, не здивуємося, якщо Ю. Тимошенко почне концентрувати довкола себе сили лівоцентристської спрямованості. Звичайно, було б зухвалістю сьогодні казати, що Тимошенко в перспективі підтримають Мороз і СДПУ(о), але чого тільки не буває в українському політичному житті! Тим більше, якщо пригадати дещо з новітньої

нашої історії часів Лазаренка і "України без Кучми". До цього варто було б додати також і російський чинник; при всій своїй демонстративній начебто антикремлівській риторикі нинішній прем'єр з боку Москви не отримує практично ніяких серйозних ударів. Натомість Ющенко з-за Хутора Михайлівського "товчуть" з будь-якого приводу, а саме і взагалі безпричинно. Запитаймо себе, чи випадково це?..

Знаю, що дехто з читачів на такі міркування може обуритися, вважаючи, що потрібно будь-що зберегти союз Ющенко з Тимошенко. Звичайно, виходячи з тактичних міркувань, такий союз наразі конче потрібен, особливо з огляду на те, що розумної альтернативи – сьогодні – не існує. Однак у стратегічному плані прихильникам чинного Президента необхідно готуватися до важкого двобою з харизматичною Тимошенко. Сподіватися, що Юлія Володимирівна погодиться терпляче чекати омріяного президентства ще п'ять років, було б наївно. Тим більше, що вже перші її прем'єрські кроки, спрямовані на налагодження соціального контакту з виборцями (виплата зоощаджень, заяви про пільгове кредитування житла тощо), свідчать, що Тимошенко готується до найважливішого поєдинку в своєму житті. Те саме підтверджують і її рішучі кроки на газовому ринку і на приватизаційному відтинку: тут приховані великі фінансові резерви, що для Тимошенко також конче необхідно взяти під свій контроль у світлі майбутніх виборів.

Але чи вистачить цих грошей до виборів, щоб, безперестанку кидаючи їх у соціальну сферу, встелити ними шлях до перемоги Тимошенко на президентських виборах? Адаже ні про які структурні реформи в уряді ніхто й не заїкається; натомість триває запекла війна за контроль над газовою трубою, а ще уряд приміряється продати кілька віцілких "жирних" об'єктів державної власності.

Звичайно, якщо брати до уваги чинник президентських виборів, то мусить визначитися зі своїм вибором і правий фланг нашого політичного спектру. Наразі зрозумілим є те, що одна з політичних сил, яку прийнято вважати правою – ВО "Свобода" – за будь-яких обставин не підтримає В. Ющенко. Вочевидь, те саме можна сказати і ще про одне утворення, яке подекуди використовує націоналістичну риторику – УНА-УНСО. Однак, оскільки названі сили заслуговують на окрему розмову, обмежимось сказаним...

Стосовно ж Конгресу Українських Націоналістів, то, звичайно ж, до початку передвиборної кампанії офіційна позиція Конгресу ще не задекларована, однак навіряд чи тут може виникнути дискусія: у своєму виборі щодо Президента Віктора Ющенко партія є послідовною, принципово і неухильно підтримує дії лідера країни, спрямовані на зміцнення Української держави.

Кирило ПЕРЕСІЧНИЙ

У ГОП-ПОЗИЦІЇ

ЯНУКОВИЧУ ВКАЗАЛИ НА МІСЦЕ

Пам'ятаєте байку, в якій заздрісна жаба хотіла стати такою ж здоровою, як бик, і, надувшись, луснула, мов мильна бульбашка? От приблизно таке ж враження справив минулого тижня візит незмінного лідера "регіоналів" Віктора Януковича до неформальної столиці Європейського Союзу – Брюсселя.

Але, на щастя, Схефферу теж вистачило розуму "відмазатися" від зустрічі з українським політиком, про що, гадаю, він аж ніяк не шкодував.

Тим не менше, Януковича не засмутило те, що Схеффер не зміг виділити трохи часу для зустрічі з ним, і він таки зробив гучну антинатівську заяву, проте вже на зустрічі з комісаром Європейської Комісії з питань зовнішніх відносин та європейської політики сусідства Бенітою Ферреро-Вальднер. "Бухарестський Саміт НАТО зніме з розгляду заяву України про приєднання до Плану дій

щодо членства в НАТО, якщо він з повагою ставиться до українського народу", – приблизно так прозвучала заява Януковича.

Цікаво, хто уповноважив Віктора Федоровича робити такі серйозні заяви і розписуватися за весь український народ? Очевидно, він просто забув, сердега, що вже давно не є прем'єр-міністром України, і дозволив собі заяви, які можуть виголошувати хіба що найвищі офіційні особи держави.

І взагалі, як можна так безапеляційно стверджувати, що більшість українців проти вступу України в НАТО, якщо лише

кілька відсотків з них справді знають про НАТО?! Можливо, спочатку варто пояснити людям, що таке НАТО, і що ця організація могла б стати найбільш переконливим фактором безпеки нашої країни і найкращим способом захистити нашу незалежність, вистраждану століттями? Захистити від того, в кого постійно свербить, вибачте, одне місце з тим, щоб зробити з України губернію...

А якщо хтось заперечить і скаже, що у випадку вступу до НАТО ми станемо губернією Заходу, то відповідь має бути короткою: не НАТО мільйонами

гноїло українців; не НАТО знищувало цвіт українства і віками топтало і паплюжило українську землю, вбивало, гвалтувало, розстрілювало, четвертувало, морило голодом українців!

...Повертаючись до візиту поціновувача творчості Анни Ахметової до Європи, загалом можна констатувати, що ця поїздка замінила йому холодний душ і нагадала, що він – ніхто. Можна з твердістю сказати, що спроби Януковича "експортувати" в Європу антинатівську позицію своєї політичної сили зазнали фіаско – європейці не зрозуміли українського опозиціонера, як не зрозумів би сліпий глухого.

І немає сумнівів, що, якщо розповісти українцям всю правду про НАТО і стерти совкові стереотипи і забобони, то антинатівські "аргументи" нашого профФесора викликатимуть в очах українців таке ж непорозуміння, яке б вони викликали в очах того ж таки Схеффера.

Чим запам'ятався цей візит? А нічим. Хіба лише голосним анонсом вояжу, поширеним напередодні, в якому обіцялося, що лідер найбільшої парламентської фракції зустріне, хоче вірте, хоче ні, з генсеком НАТО Японії де Хооп Схеффером. І, як зізналась найзатятіша підгавкувачка, чи то, пардон, соратниця Януковича, пробачте на слові, Ганна Герман, "простий донецький парень" мав особисто переконати Схеффера, що "більша частина" українського суспільства проти вступу України в цю організацію. Мовляв, не лізьте, хлопці, куди вас не запрошують.

Отакої! Добре, що він не додумався особисто пояснювати генсеку НАТО, що насправді, виявляється, його організація – це агресивно налаштований військовий блок. Хоча дуже б хотілося подивитися на вираз обличчя високопоставленого голландця, коли б він почув таку ахінею...

Вадим ЧЕРКАС,
голова ДОГО "Правовий захист",
член КУН

ГРИМАСИ ДОБИ

"ТРАМАДОЛ": БІЗНЕС НА СЛЪОЗАХ

Донецька міліція "кришувала" незаконний продаж отрути

До Донецької обласної громадської організації "Правовий захист" звернулася група місцевих мешканців з проханням про допомогу. У центрі міста, в дворі їхнього будинку, майже півроку діє пункт з продажу трамадолу.

Як виявилось, пункт з продажу трамадолу організований у житловому приватному будинку в дворі дев'ятиповерхової споруди. Коли правозахисники підійшли туди, то побачили чергу з двадцяти чоловік, які вишикува-

ли в міське управління міліції для систематичного контролю. Необхідно простежити, щоб товар вчасно завозився. А завозиться він кілька разів на добу, бо тор-

на швидко продати з єдиною метою – купити бажану "дозу".

У кращому випадку у відповідь на людське горе надходили відписки в стилі "ретельної перевіркою правопорушень не виявлено"... Природно, яке ж це "правопорушення", якщо торгівлю трамадалом "кришують" правоохоронці?

Нещодавно, при зустрічі з головою ДОГО "Правовий захист" Вадимом Черкасом, один із школярів розповів, що четверо підлітків, погрожуючи ножем, відібрали у нього мобільний телефон, якого подарували йому на день народження друзі.

Коли В. Черкас запропонував негайно викликати міліцію, юнак злякано замахав руками і відповів категоричною відмовою. Мовляв, яка міліція? Кривдників він неодноразово бачив поруч з нещасливою точкою торгівлі трамадалом, а міліція (трое чоловік у формі) "охороняли правопорядок".

Відтак донецькі правозахисники почали діяти методично і жорстко, вимагаючи негайного закриття злочинного бізнесу і залучення до кримінальної відповідальності винних осіб, у тому числі з числа посібників із Во-

рошиловського районного відділу міліції.

Перші заяви щодо незаконних дій посадових осіб Ворошиловського РВ ДМУ у порушення законодавства України були переправлені в той орган, на який скаржилися, тобто у Ворошиловський РВ ДМУ, де були, звісно, зігноровані. За першим, другим і третім колом скарг В.Черкас неодноразово на особистих прийомах у керівників правоохоронних органів вимагав притягати винних осіб до кримінальної відповідальності. У відповідь посібники різних відомств, поблажливо посміхаючись, обіцяли усе перевірити і допомогти. Втім, покарати винних не обіцяли.

Поки відбувався збір доказів такої діяльності Донецької міліції, з'ясувалося, що поруч відкривалася ще одна точка з продажу трамадолу.

Згодом перевіркою, проведеною працівниками спецслужб, були встановлені факти продажу трамадолу ще в чотирьох місцях у межах площі "Горсад".

Втім, "папа" виявився крутішим від донецьких спецслужб, тому відповідь правозахисникам надійшла лаконічна. Було під-

тверджено, що "є злочин". Більше того, з огляду на принципову позицію правозахисників було вирішено піти на вкрай непопулярний для правоохоронців вчинок – закрити точку. При цьому закривали точку болісно довго. Міліції й іншим зацікавленим особам надійшла команда, щоб при закритті "ніхто не постраждав". Важку місію виконувала міліція.

Однак, у ДОГО "Правовий захист" інші завдання, а саме – боротися не з проявами злочинів, а зі злочинцями, що порушують законні права й інтереси громадян. Тому, зібравши докази злочинної діяльності Донецької міліції, В. Черкас відбув у столицю, в СБУ.

Проте аргументи В.Черкаса про те, що "папу" може накрити тільки спецслужба, яка має в розпорядженні спецзасоби, не отримали, на жаль, належної реакції.

Наступним логічним кроком правозахисника стало звернення до так званої "важкої артилерії". Через кілька днів у Донецьку з'явилися представники силових структур високого рівня, котрі протягом шести днів оцінили "широкий" розмах донецького наркобізнесу. Виявилися і підтвердились ряд делікатних подробиць.

Донецька міліція проводить великомасштабну спецоперацію з боротьби із незаконною торгівлею трамадалом в усій області. Сподіваємося, що нове міліцейське керівництво не побойється місцевої "братви" і зможе очистити міліцейське середовище від корупції.

м. Донецьк

Довідка: Трамадол – один із сильнодіючих медичних препаратів, що перейшов у розряд "отрути". Незаконна торгівля трамадалом раніше кваліфікувалася як адміністративне правопорушення, а з початку 2007 року – кримінально карним злочином. Ця речовина прирівнюється до синтетичного наркотика, тому що при вживанні відбувається швидке звикання до нього організму.

лися до віконечка, де жваво йшла торгівля препаратом.

В Україні трамадол виробляється на Харківському і Горлівському комбінатах. Обсяг виробництва в десятки разів перевищує потреби охорони здоров'я. Злочинний попит – це попит, котрий породив пропозицію від українського виробника.

А що ж наша донецька правоохоронна система? Донецькі знаються на бізнесі, особливо кримінальному. Тому міліція створила особливо комфортні умови для торгівлі смертю, організовану в людному місці м. Донецька. Поруч знаходяться голо-

гівля йшла цілодобово. Необхідно виторг зібрати і розподілити "по-чесному", щоб "папу" не скривдити, а "папа", у свою чергу, відпрацьовуючи отриману "добавку" до зарплати, підтримує стосунки з іншими "папами", щоб бізнес був стійким, безперервним і максимально результативним.

Жителі прилеглих "висоток" "бомбили" заявами і скаргами Ворошиловський районний відділ міліції. Десятки разів люди розповідали, як наркомани били їхніх родичів, у тому числі дітей, відбираючи гроші, мобілки, будь-які коштовні речі, які мож-

Ю. МИКОЛЬСЬКИЙ,
директор Карпатського музею
визвольних змагань України, доцент

ПРАВДА ІСТОРІЇ

РОСІЙСЬКІ ФАШИСТИ

Російські військові формування і адміністративні органи,
які разом з гітлерівською Німеччиною боролися
у Другій світовій війні проти СРСР

Згідно з даними російського історика Ігоря Буніна, у перші тижні війни півтора мільйона червоноармійців перейшли (не здалися) у полон до німців зі зброєю в руках. Деякі – цілими з'єднаннями, під звуки дивізійних оркестрів.

Два мільйони солдатів і офіцерів кинули зброю і здалися в полон, а один мільйон відверто дезертирував.

Вісімсот тисяч червоноармійців було вбито або поранено.

Таке становище було станом на вересень 1941 року. Безвісти пропало 20 генералів та 182432 офіцери. 106 генералів, включаючи командуючих арміями, опинилося у німецькому полоні.

Більшість з перерахованих готові були боротися з більшовицько-сталінським режимом, але безмізка гітлерівська верхівка, засліплена успіхами на фронті, знехтувала цим важливим фактором.

У німецьких таборах для полонених за всю війну загинуло, а фактично було заморено голодом, 3,3 мільйона червоноармійців.

Звернення до німців з пропозиціями спільної боротьби проти СРСР видатних радянських військових старшин почали враховуватися не гітлерівською верхівкою, а більш далекоглядними і прагматичними представниками Вермахту і Абверу.

Вже під кінець 1941 року був сформований російський загін 9-ї армії Вермахту, а в січні 1942 року Російська національна народна армія – РННА, яку очолювали генерал К. Іванов і майор А. Бочаров.

У лютому 1942 року в різних підрозділах Вермахту і Вафен СС воювало півтора мільйони росіян, а у Франції борювся російський 621 артилерійський полк СС.

У липні 1943 року лише на Східному фронті на боці німців воювало 78 російських батальйонів СС.

Хоча Гітлер істерично заявляв, що до Уралу жоден слов'янин не буде носити

зброю, але знекровлені німецькі дивізії вимагали поповнення, тому фельдмаршали Вермахту не звертали уваги на заяви єфрейтора Адольфа Альойзовича.

Навіть шеф гестапо Гімлер дивився крізь пальці на ці дії Вермахту і Вафен СС.

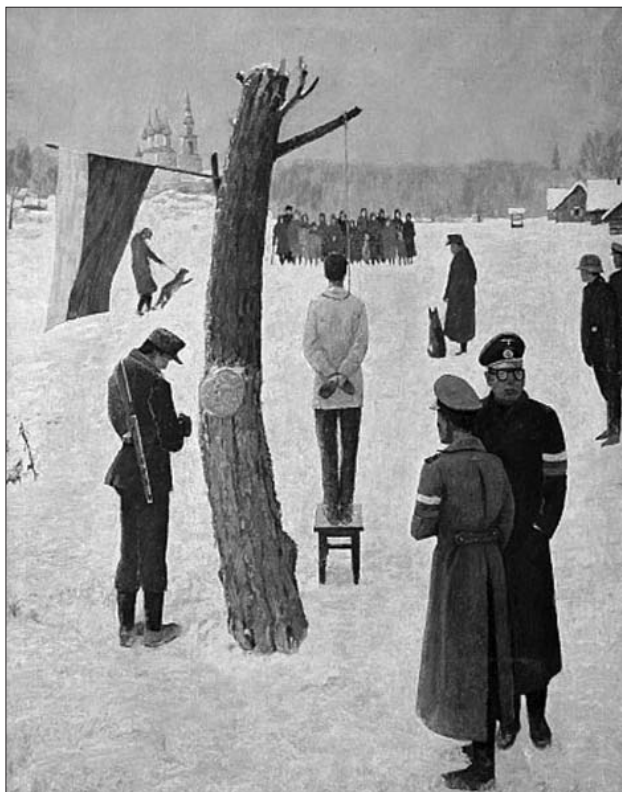
Відомо про створення "Русской освободительной народной армии" – РОНА, яка була перетворена у 29 гренадерську дивізію СС – "29 Waffen – Grenadier Division SS".

Була створена і 1-а російська національна бригада СС – "Дружина", яку очолював полковник Н. Радіонов. Документально зафіксовано багато менших російських есесівських загонів і навіть 2-й Російський національний загін СС під командуванням колишнього майора НКВС (!) Е. Блажевича.

Не відставала від червоних генералів і полковників у формуванні російських національних загонів і російська діаспора зі своєю "легендарною" РОА.

На особливу увагу заслуговують військові формування козаків, які мстили більшовикам ще з часів жовтневого перевороту.

Відомі такі отамани козачих антирадянських формувань, як генерали Крас-

нов, Доманов, Шкуро, Султан-Гірей, Клича, Павлов, Коновалов та інші.

Козаки виправдовували свою участь у війні на боці німців таким гаслом: "Хоч з чортом, аби тільки проти комуні".

Згадався такий радянський курйоз на козацьку тему. Ілля Еренбург, захищаючи свій роман "Буря" на з'їзді російських письменників, часто вживав слово "Роди-

на". Михайло Шолохов, який сидів у президії, кинув репліку: "О какой родине ты, Илья, говоришь?", натякуючи Еренбургу на його попередній роман "Мой Париж". Але Еренбург миттєво зреагував: "О той, Михаил, которую твои казаки трижды продавали".

Ми перерахували тільки невеличку частину російських військових, переважно есесівських формувань, які свідомо воювали на боці гітлерівської Німеччини проти ненависного більшовицько-сталінського режиму.

Мабуть, доцільно згадати і такий факт. На одній із ділянок Ленінградського фронту до німецького командування звернувся військовий інженер 1-го рангу Іван Іванович Іванов з групою старших офіцерів, який мав доручення високих чинів фронту організувати у Ленінграді заколот проти комуністичного режиму. Але і ця пропозиція не була використана засліпленим військовими успіхами Гітлером.

Що стосується територіальних утворень на територіях, окупованих німцями, які рішуче виступали проти СРСР, то слід згадати Полоцьке утворення і Локотську республіку на території Орловської і Курської областей, які продовжували свої військові дії аж до 1947 року.

А яке ставлення сучасної путінської Росії до згаданих антирадянських формувань? Є публікації, які реабілітують Андрія Власова. Російська православна церква на території Всехсвятського храму встановила стелу, де викарбувані прізвиська згаданих козачих отаманів, які надзвичайно хоробро боролися з більшовицькою гідрою.

А ось пам'ятні знаки дивізії "Таличина" і УПА москалі, вітренківці, сімоненківці і герасимівці постійно паплюжать, навіть у Львові.

Така вже природа окупанта і його малоросійських колаборантів.

Нагадуємо, що наведені факти про участь росіян у війні на боці гітлерівського Вермахту і Вафен СС взяті з офіційних документів, які досліджує видатний рівненський історик Григорій Пустовіт.

Людство знає величезну кількість способів ведення бойових дій, які служать одній-єдиній меті – змінити існуючу ситуацію на свою користь. Поки ми з вами живемо і переймаємося буденними проблемами, навколо нас триває війна. Більше того, ми є її безпосередніми учасниками.

Ірина ПАРАСЮК,
Яворівська РО КУН на Львівщині

Існує сім способів ведення бойових дій, тобто сім різновидів ведення війни. Проаналізувавши їх, ви зрозумієте, що Україна перейшла усі 7 "кіл пекла", тобто пережила або є в стані усіх типів воєн.

Перший і найбільш звичний для нас вид війни – силове протистояння – вбивства, територіальна і етнічна агресія і ще багато усіляких факторів, спрямованих на фізичне знищення супротивника.

Другий вид – це війна економічна. Таку війну з нами провадить Росія, зокрема погрозами стосовно припинення постачання газу.

Третім за ефективністю способом боротьби є прихований геноцид. Варто згадати про три голодомори, спрямовані на винищення українського етносу, про операцію "Вісла", про насильне насадження комуністичної ідеології українському населенню, про вбивства і катування українських громадян, про набиті щент ешелони цвітом української нації. Усе це ніщо інше, як геноцид проти українців.

Наступний вид війни – організаційна війна. Вона, як і наступні види, спрямована на руйнацію особистості українця, його ментальності і способу життя.

Основний плацдарм такої війни в умовах українського сьогодення відбувається не деінде, а в стінах Верховної Ради. Україна користувалась так званою гетьманською моделлю правління (князі, гетьмани...). На чолі держави стояв керівник, який ніс цілковиту відповідальність за добробут країни і її громадян. Сьогоднішня система правління призвела до серйозних збоїв у роботі державного механізму, адже розпорошеність влади і, як наслідок, її безвідповідальність і корумпованість, створюють сприятливі умови для прихованої агресії з боку іншої держави.

П'ятий вид – інформаційна війна. Думаю, кожен з нас уже відчув її вплив. Тут маємо двох надзвичайно сильних противників – Москву, яка не може звикнути, що Україна – Самостійна і Соборна, а не

Українці – сильна, розумна, духовна нація, жоден ворог ніколи не зміг визнати своєї перемоги над нами. Ми завжди брали в руки зброю і відстоювали своє право на гідне життя у власній державі. Ще жодна зброя нас не здолала. І ворог про це знає, тому знайшов інший спосіб нас підкорити – він намагається зруйнувати нашу свідомість, викоринити любов до Батьківщини, знищити мову. Він прагне зробити з нас безформну масу, з якої потім буде ліпити все, що йому заманеться.

підвладна їй, і американського жидомасона, якому кісткою в горлі стоїть факт, що "земля обітована" належить не йому.

Зараз багато мови ведеться про експансію вітчизняного інформаційного простору іноземним агресором, але, на жаль, поки що це лише порожні балачки.

З ВІРОЮ В УКРАЇНУ

ВІТАЄМО НА ПОЛІ БОЮ, ШАНОВЕ!

Твоєю зброєю має стати віра в Україну і український народ, шанування наших традицій і історії, пропагування національної ідеї і відстоювання споконвічних українських ідеалів, любов до української мови і пам'ять про героїв.

Погляньте, у якому світі розвивається українська молодь: з одного боку – треті сорти американські фільми, домінують в яких є секс, насильство і гроші, а з іншого – неякісна російськомовна музика, домінують в якій знову ж є секс і гроші. Не дивно, що доволі рідко зустрінеш українського підлітка, який бодяй щось тямить в історії нашої держави, цікавиться її традиціями і культурою. Інформаційна війна, основний удар якої якраз і спрямований на українську молодь, має на меті її зомбування, позбавлення державотворчого гену, який без зв'язку з традиціями і культурою своєї Батьківщини існувати не може, перетворення прийдешніх поколінь на масу, не здатну самостійно мислити, що дозволить згодом підкорити її собі.

Шостий вид війни – війна хронологічна. Основний її принцип – спотворення історичних подій та фактів. Тут йдеться про минуле, але результати цієї війни матимуть колосальні наслідки в майбутньому. Як саме? Для цього слід вбити в голову пересічного українця, що він – раб, і предки його були рабами, що держави Україна ніколи не було, натомість існувала Малоросія, що всі наші культурні надбання заповнені в "старшого брата", і ми не здатні до повноцінного самостійного життя. Людина, переконана, що її батьки, діди, прадіди завжди були чиймись рабами, поступово мириться з цим і сама стає рабом. Щось подібне зараз пропагує Московія, переконуючи, що українці настільки пов'язані з москвинами, що без них не ви-

живуть, адже українська нація народилась і розвивалась під пильним оком і "турботою" "старшого братнього" народу. Людина, яка щось трохи тямить в історії України, визнає це абсолютним абсурдом, адже прадавня держава українців –

Київська Русь дала утрово-фінським племенам (які називають себе "руські") культуру, традиції і зробила з них повноцінних людей, а не навпаки. Дивує лише одне: чому українець, у якого за плечима стоїть тисячолітня історія, культура, багаті традиції і найкращий в Європі генофонд, так легко піддається маніпуляціям з боку неосвіченого москаля-самозванця? Може, вже час позбутися тої рабської свідомості і, широко розправивши плечі, гордо заявити, хто господар на нашій землі, а хто зайда? І, нарешті, останній, сьомий вид війни – духовна війна. Вона володіє найвищим рівнем ефективності, який полягає у накиданні збочених життєвих цінностей, у викривленні уявлень про добро і зло. Сьогодні свідомість українця зомбується різноманітними ідеями, які не притаманні його ментальності і його вихованню. Українці – високоморальний народ, який шанує духовні цінності, закладені в його свідомість від діда-прадіда. Важливу роль у житті українця посідає церква. Можемо сміливо стверджувати, що Західна Україна вистояла під тиском численних поневолювачів і зберегла свою духовність і культуру значною мірою завдяки церкві, яка завжди гуртувала навколо себе найкращих та найсвідоміших людей. Ще на початку ХХ ст. священник був своєрідним просвітителем, який не лише сів слово Боже поміж людей, а й навчав любити свою Батьківщину і боротися за неї. Сумно це визнавати, але зараз церква все далі відходить від справ державних і заявляє

про свою аполітичність, таким чином стаючи ніби державою в державі. Тому вороги України так легко затьмарюють розум пересічного українця і вкоринюють в його душу фальшиві ідеали. Маю великий сумнів, чи хтось з українців старшого покоління щось чув про гомосексуалізм чи щось подібне з побічних продуктів цивілізації. Це вважалося абсолютно неприйнятним; люди чітко знали, що "біле", а що "чорне". А що ми маємо зараз? Зараз ворожа пропаганда настільки засмічує мозок українця різноманітною непотрібною інформацією, що він губиться і в потоці цієї інформації забуває про вічні українські цінності, набуті з молоком матері. Зараз дедалі частіше чуємо про одностатеві шлюби. Йдеться поки що не про нашу країну, але... Таким чином вже зараз нас вчать сприймати речі під іншим кутом зору, нас маленькими кроками привчають звикати до тієї чи іншої аномалії. Сьогодні ми чуємо про легалізацію легких наркотиків і проституції в Голландії, наша свідомість поступово звикає до цього і стає пасивною, її присипляють, але не встигнемо кліпнути оком, як все це буде в нас. Набагато легше передбачити напад і знайти зручне місце для оборони, ніж бути атакованим зненацька, хаотично діяти і зазнати великих втрат.

Ще одним фактом викривлення свідомості українця є його нездатність щось змінити. Доволі часто чуємо слова: "А чого я буду туди пхатись, я і так Україну не зміню, все вирішується нагорі". Від цього стаємо інертними, а ворога, який спить, знищити найлегше. Наведу коротенький приклад: 1990 рік – "революція на граніті". Тоді студенти змусили захитатися, здавалося б, потужну імперію – Радянський Союз, і дали поштовх Незалежності України. Подібних прикладів історія знає багато. Однак нині молодь переважно воліє проводити час у повній байдужості, нарікати на те, що живе в поганій державі і чекати, доки щось зміниться. Але ж, якщо ми не будемо впливати на хід державних справ, вони не зміняться. Українці – сильна, розумна, духовна нація, жоден ворог ніколи не зміг визнати своєї перемоги над нами. Ми завжди брали в руки зброю і відстоювали своє право на гідне життя у власній державі. Ще жодна зброя нас не здолала. І ворог про це знає, тому знайшов інший спосіб нас підкорити – він намагається зруйнувати нашу свідомість, викоринити любов до Батьківщини, знищити мову. Він прагне зробити з нас безформну масу, з якої потім буде ліпити все, що йому заманеться.

Свідомий українець, готуйся до вирішального бою! Твоєю зброєю має стати віра в Україну і український народ, шанування наших традицій і історії, пропагування національної ідеї і відстоювання споконвічних українських ідеалів, любов до української мови і пам'ять про героїв. Вони здобули для тебе державу, твоя ціль – відстояти її, не дозволити ворогам перетворити тебе на раба, а твоєю Батьківщиною – на територію, де житимуть зажди. Цілуй те, що маєш, віддавай усе найкраще, щоб Україна процвітала, і пам'ятай, що тут житимуть твої діти, і все, що здобудеш – залишиш їм. Тобі вибирати, ким їм бути: вільними громадянами, які гордо ходитимуть по своїй землі, чи кріпаками, які у власній державі не матимуть жодних прав і служитимуть загарбникам.

НЕ БУДЬ БАЙДУЖИМ!

будь байдужим!" є: лірник Володимир Кушпет та бандурист Сергій Захарець, народна артистка України Ніна Матвієнко. Автентичний спів Центральної України презентує фольк-гурт "Туляйгород". Сучасну українську музику представляють молодіжні гурти "Мандри", "Тартак", "Мотор'ролла", "ФлайзЗза", "Ot Vinta!", "Гайдамаки", "С.К.А.Й.", "ШИЗО".

Організатори заходів намагаються щоразу вразити публіку свіжим креативом і драйвом, кидаючи виклик заскорузлій "шароварщині", що її практикують упродовж 17 років незалежності Украї-

ни безліч псевдопатріотичних організацій. Це спонукає тисячі людей у різних регіонах долучатися до проведення акцій руху "НББ!".

На початку діяльності рух "Не будь байдужим!" під гаслом "Ні – Малоросії! Зробимо країну Україною!" провів музично-інтерактивні акції у 13 містах та містечках Західної та Центральної України. Перед концертами учасники ініціативи спілкувалися з людьми на різні суспільні теми та закликали позбуватися "совковості".

Також активісти руху проводили загальнонаціональний флеш-моб з покля-

дання російськомовних глянцевих журналів. Це був вияв громадянської непокори на знак того, що українці мають право читати періодику рідною мовою.

Регіональні осередки "НББ!" регулярно проводять місцеві акції. У Миколаєві волонтери презентували "живий" пам'ятник українській мові. У Кіровограді "небайдужі" виступали проти російського "блатняка". У Сумах активісти заснували локальний сайт.

Передплачено науковий дайджест "Урок української" для трьох тисяч шкіл, а також молодіжний журнал "Однокласник" для одинадцяти виправних колоній. Рух також дарує місцевим школам комплекти сучасних книжок рідною мовою.

Громадський рух "Не будь байдужим!" упродовж двох років під гаслом "Ні – Малоросії! Зробимо країну Україною!" організовує регулярні акції в українських містах. Мета заходів – закликати мешканців регіонів розбудувати цивілізовану та самодостатню країну. "Не будь байдужим!" започатковано як відомими особистостями, так і простими людьми, які переймаються долею України. Цей рух не є політичним, він нікого не рекламує, не був і не буде пов'язаним із жодними політичними силами. Проведення наших акцій – це добра воля й ентузіазм небайдужих людей: музикантів, письменників, журналістів, громадських діячів та просто однодумців. Постійними учасниками руху "Не

Перед учасниками слухань з доповіддю про створення, функціонування та складну долю українського військового підрозділу при німецькій армії виступив доцент Київського національного університету імені Тараса Шевченка, кандидат історичних наук Іван Патриляк. Дослідник розповів, що керівництво ОУН, вважаючи своєю стратегічною метою відновлення української державності, від моменту виникнення організації, було переконане в тому, що без формування боєздатної армії не вдасться здобути і втримати незалежність України. Намагаючись покладатися насамперед на власні сили, оунівці, водночас, розуміли гостру необхідність у залученні до своєї справи союзників. Процес формування збройних сил мав відбуватися у двох напрямках. Перший – підготовка підпільних бойових груп, які повинні були підняти повстання на окупованій території батьківщини, а другий – формування добровольчих частин при іноземних арміях, котрі могли б у вирішальний момент долучитися до повстанців й утворити єдину організовану бойову силу.

Як зазначив І. Патриляк, ОУН і німецька сторона поклали на українські батальйони цілком різні завдання. Перші бачили в них можливість створити власну армію, другі – використати українців з пропагандистською метою, щоб "розкласти" Червону Армію. В результаті цих розбіжностей співпраці не вийшло, і батальйон був виведений із передової.

Представник Галузевому державному архіву СБУ, кандидат історичних наук Олександр Ішук продемонстрував нещодавно розсекречені унікальні документи, які дають об'єктивне підґрунтя для руйнування міфів, котрі протягом десятиліть панували в історичній науці та публіцистиці щодо начебто причетності "Нахтігаль" до насильницьких акцій проти цивільного населення Львова у липні 1941 року.

Відтепер дослідники можуть послугуватися документами, які підтверджують, що керівництво ОУН(б) відмовилося брати участь в акціях проти євреїв у липні 1941 року у Львові.

У ГДА СБ України зберігся архівний документ під назвою "До книги фактів". Він охоплює події з 22 червня до вересня 1941 року, і був створений для фіксації подій 1941 року. Документ дивом зберігся у підбірці архівних матеріалів ОУН(б), які були вилучені співробітниками органів держбезпеки УРСР у вбитих та заарештованих підпільників.

Цікаво, що він був вшитий співробітниками органів держбезпеки УРСР у середину справи, мабуть для того, щоб його важче було відшукати. В описі справи називався лише як "документ на українському мові", щоб не привертати до себе увагу. Тому документ тривалий час залишався непоміченим співробітниками архіву, причому як в часи існування КДБ, так і після 1991 року.

У документі вказано наступне (стиль та правопис збережено): "4–7 липня 1941 р. представники прибулих до Львова у великому числі відділів гештапа звернулися різними дорогами до українських кругів, щоб українці урядили триденний погром жидів".

"Замість уряджувати маніфестаційні похорони політ'язнів помордованих більшовиками", говорили вони, "краще зробити велику відплатну акцію на жидях. Німецькі поліційні ані військові влади не будуть в цьому перешкоджати".

"Керівні чинники ОУН, довідавшись про те, подали до відома членам, що це є німецька провокація, щоби скомпрометувати українців погромами, щоби дати претекст німецькій поліції до вмішування і роблення порядку, і найважливіше – щоби відтягнути увагу й енергію українського загалу від політичних проблем боротьби за державну самостійність, на слизьку дорогу анархії, злочинів і грабінництва.

Вже Другий Великий збір ОУН висказався рішуче проти яких-небудь жидівських погромів, засуджуючи такі тенденції, як намагання окупантів відвертати увагу народних мас від корінних проблем визвольної боротьби. Тепер, у перших днях німецької окупації, зреалізовано ці постанови на практиці, забороняючи учас-

ти в погромах жидів і протидіючи німецьким провокаціям. Тільки завдяки рішучій поставі кадрів ОУН не дійшло в перших днях по уступленню більшовиків до масового вирізання жидів у Львові та в інших українських містах, мимо величезної хвилі обурення, яке викликало вимордування більшовиками 80 тисяч українських політичних в'язнів і мимо численних провокацій німецького гештапа, щоби кинути українців до вирізання жидів".

"Таким чином, документи ГДА СБУ підтверджують те, що учасники ОУН намагалися уникнути участі в акціях проти

свідків лише троє до війни були корінними мешканцями Львова, – усі інші опинилися в місті випадково, тимчасово, проїздом тощо. Можливо, побоювалися, що свідки-львів'яни зможуть згадати не тільки вбитих у липні євреїв та поляків, а й десятки тисяч замордованих НКВС українців, залишених у тюрмах Західної України після відступу Червоної армії.

Друге управління КДБ УРСР отримало вказівку з Москви від заступника начальника Другого управління КДБ СРСР Щербака щодо збору матеріалів про участь Теодора Оберлендера та батальйону "Нахтігаль" в організації масового зни-

Як свідчать документи, за "відмінно" виконану роботу ряд співробітників КДБ було відзначено нагрудними знаками "Почесний співробітник органів держбезпеки", цінними подарунками та заохочено згідно з наказом КДБ УРСР.

Зібрані сфальсифіковані "свідчення" були передані до Верховного суду НДР, який 29 квітня 1960 року заочно визнав Оберлендера винним і засудив його до довічного ув'язнення. Наступним етапом мало бути проведення процесу у ФРН. Збором доказів у Західній Німеччині зайнялась Асоціація жертв нацизму. Зібрані нею матеріали були відправлені до штабу Асоціації в місто Людвігсбург. У звинуваченні стверджувалося, що батальйон "Нахтігаль" нищив євреїв і поляків у Львові, Золочеві, Сатанові, Юзвині, Міхалполі, а в ніч з 3 на 4 липня українські легіонери нібито розстріляли сотні польських інтелектуалів.

Західнонімецький суд провів детальне розслідування і в жодному випадку не знайшов достатніх доказів для підтвердження злочинів, що приписувалися "Нахтігалью". Слідчими було встановлено, що "більшість членів "Нахтігалью", хоча й знали про жакливі вбивства, проведені енкаведистами, а серед замордованих були і члени родин деяких солдатів, як правило, дотримувалися взірцевої дисципліни". На суді працювала спеціальна слідча комісія, яка заслухала 232 свідків і визнала, що закиди проти формування "Нахтігаль" й офіцера Оберлендера цілковито позбавлені підстав. Хоча німецькі слідчі не виключали, що "члени українського батальйону "Нахтігаль", прізвищ яких не встановлено, на власний розсуд могли брати участь у вбивствах та погромах, без відома і всупереч виразним заборонам командирів батальйону".

26 вересня 1960 року Земельний суд Бонна закрити справу, визнавши недостатніми надані докази.

Як стверджує В. Вятрович, мотиви цієї масштабної пропагандистської кампанії очевидні. По-перше, начебто щирим прагненням покарати військових злочинців прикривалась політична гра, інспірована КДБ проти західнонімецького уряду на чолі з Конрадом Аденауером. Він у 1953 р. призначив Теодора Оберлендера на посаду міністра в справах жертв війни, депортованих і репатрійованих німців. Під його опікою опинилися мільйони німців-утікачів і переселенців із колишніх земель Рейху, які після війни відійшли до Польщі, Чехословаччини й СРСР. Серед цієї маси людей панували виразні антикомуністичні настрої. Частково завдання із компрометації уряду Аденауера і безпосередньо Оберлендера чекістам вдалося реалізувати. Незважаючи на виправдання у суді, Оберлендер пішов у відставку як міністр, причетний до гучного політичного скандалу.

Іншим завданням кампанії проти "Нахтігалью" було відвернути увагу світової громадськості від злочинних дій КДБ. А вже трохи більше як за тиждень до згаданої прес-конференції терорист КДБ Богдан Сташинський у Мюнхені вбив провідника ОУН Степана Бандеру. Очевидно, що підозра у скоєнні цього злочинного вбивства впала на радянські спецслужби. Аби захиститися від цих звинувачень, чекісти запустили інформацію про те, що Бандеру убив... Оберлендер, який таким чином намагався приховати свої злочини з 1941 року. Проте ця інформаційна кампанія зазнала цілковитого краху, коли через кілька років до західнонімецьких правоохоронних органів звернувся сам Богдан Сташинський, який визнав свою вину і докладно розповів про деталі вбивства, зробленого за наказом КДБ.

Отже, звинувачення проти "Нахтігалью" є показовим зразком переписування історії, спотворення історичних фактів для їх використання в політичній грі.

Прес-центр СБ України

Від редакції: про створення, функціонування та складну долю українського військового підрозділу "Нахтігаль" читайте в наступному числі "Нації і держави".

ПРАВДА ІСТОРІЇ

"СВІДКІВ СЛІД ПІДГОТУВАТИ..."

Про те, як КДБ фабрикував "справу "Нахтігаль"

В СБУ відбулись чергові Громадські історичні слухання на тему: "Звинувачення проти "Нахтігалью" – історична правда чи політичні технології". Ці слухання є спільним проектом Служби безпеки України та Українського інституту національної пам'яті. У заході взяли участь члени робочої групи істориків, створеної при СБУ для вивчення архівних документів, представники громадських організацій та засобів масової інформації.

еврейського населення у Львові і ніяких офіційних розпоряджень щодо його винищення чи проведення погромів – не було," – наголосив О. Ішук.

У ГДА СБ України зберігаються архівні кримінальні справи на учасників батальйону "Нахтігаль", які згодом перебували в УПА – Олександра Луцького, Віктора Харківа, Володимира Павлика, Омеляна Польового. Усі вони були у 1944–1946 рр. засуджені до тривалого ув'язнення за участь у боротьбі УПА проти радянської влади.

"У жодній із вказаних кримінальних справ, – стверджує О. Ішук, – будь-яких згадок про знищення батальйоном "Нахтігаль" мирного населення немає, хоча радянські слідчі повинні були б, у першу чергу, з'ясувати саме такі злочини підсудних. Всі вказані особи були засуджені за участь у збройній боротьбі підпілья ОУН і УПА проти радянської влади".

Звідси можна зробити висновок, що у 1944–1946 рр. органи радянської влади не проводили розслідування щодо винищення бійцями "Нахтігалью" мирного населення, через те, що в їхньому розпорядженні даних про це не було.

Твердження про участь бійців "Нахтігалью" у винищенні мирного населення у Львові були поширені лише у 1959 р., коли уряди СРСР та НДР намагалися скомпрометувати одного з керівників батальйону "Нахтігаль" Теодора Оберлендера, який в той час займав посаду міністра у Федеративній Республіці Німеччина.

Як розповів учасникам слухань радник Голови СБУ, кандидат історичних наук Володимир Вятрович, у Галузевому державному архіві СБУ збереглися матеріали щодо участі у 1959 р. органів державної безпеки СРСР та УРСР у підготовці цієї компрометації. Документи свідчать, що розпочалась активна робота зі збору матеріалів і свідчень, які б дозволили обґрунтувати тезу про причетність "Нахтігалью" та Оберлендера до нацистських злочинів у Львові. Цією справою займався Комітет німецької єдності, що базувався в Німецькій Демократичній Республіці. Усі докази зібрали блискавично швидко – протягом листопада 1959 року, набралось їх лише дев'ятнадцять. При перегляді даних обвинувачувальних матеріалів в очі падає одна деталь – свідків шукали по всьому світі, тільки не у Львові, де "Нахтігаль" з Оберлендером мали чинити свої "злочини". З усіх знайдених

свідків лише троє до війни були корінними мешканцями Львова, – усі інші опинилися в місті випадково, тимчасово, проїздом тощо. Можливо, побоювалися, що свідки-львів'яни зможуть згадати не тільки вбитих у липні євреїв та поляків, а й десятки тисяч замордованих НКВС українців, залишених у тюрмах Західної України після відступу Червоної армії.

Перші результати інтенсивного пошуку "свідків", який зачепив Львівську, Тернопільську та Хмельницьку області, де мали б пам'ятати про "злочини" "Нахтігаль", не дали бажаних для радянського керівництва результатів. У довідці з Хмельницької області від 16 жовтня 1959 року читаємо: "встановлено, що в першій половині липня 1941 року із Західної України через Сатанів по шосейній дорозі до Хмельницька рухався на велосипедах та автомобілях озброєний загін українських націоналістів у німецькій формі. Загін в Сатанові не затримувався. Розстрілів ним радянського партійного активу та їх сімей не встановлено".

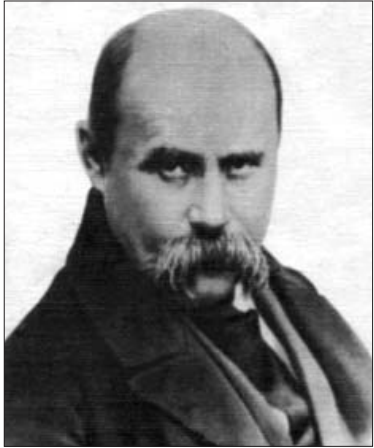
Незабаром надійшла інформація із Тернопільського КДБ, в якій йдеться про те, що створеною ще в 1945 році Надзвичайною державною комісією виявлено ряд фактів про звірства німців на території області. Зокрема, детально розповідається про табір для військовополонених та вчинені в ньому злочини. "Ніяких інших офіційних документів, що підтверджували б звірства німецьких окупантів в Тернопільському таборі радянських військовополонених, не знайдено, – читаємо в документі, – в актах Надзвичайної державної комісії, що констатували злочини німців на території Тернополя і Тернопільської області, батальйон "Нахтігаль" і зокрема Оберлендер не згадуються".

Очевидно, такі відповіді не могли задовольнити керівництво КДБ, яке після цього дало чітку вказівку, яка збереглася в архіві СБУ: "Встановлених свідків злочинів "Нахтігаль" слід підготувати для допиту працівниками прокуратури, про що будуть дані вказівки прокуратурою СРСР. При підготовці до допитів свідків слід використовувати опубліковані статті про злочини "Нахтігаль".

Зібрані у КДБ матеріали широко використовувалися в місцевій і центральній пресі, кінохроніці, а також на прес-конференціях в Москві. Крім того, були виявлені і відповідно підготовлені свідки, що виступали з даної справи на прес-конференції в Москві і на суді в Берліні".

Микола БАРБОН

В одному з чисел російськомовної газети "Киевский телеграф" якось було надруковано злочинний бруд – публікацію такого собі Олександра Каревіна

До річниці з дня народження Тараса Шевченка

під назвою "Копытца ангела", де цей автор виливає помий на великого сина українського народу геніального Тараса Шевченка, перевершивши у підлості свого попередника, сина кадебіста Бузину.

ПОДІБНІ брехливі статті перегукуються з нападами на Шевченка столітньої давности з боку російських шовіністів. У 1905 році, коли в Києві на Майдані Незалежності (Думській площі) чи біля Золотоверхого скверу хотіли поставити пам'ятник Т. Шевченку, то цьому протилися великоросійські шовіністи, яких навіть більшовицький "фюрер" Ленін називав держимордами. Вони вимагали, щоб у Києві ставили пам'ятники київським князям – Рюриковичам з суздальським князем Долгоруком і катом Києва Андрієм Боголюбським. На той час українських патріотів підтримували німець Фальберг, поляк Рженецький, єврей Шефтель.

Тоді ж проти українських патріотів виступив з Київської думи росіянин-монархіст Добринський. Проти спорудження пам'ятника Т. Шевченку на Михайлівському майдані в Києві 1911 р. виступив голова Київської думи Дяків, наполягаючи, щоб там поставили пам'ятник княгині Ользі.

Українці всього світу в 1911 р. зібрали 135 000 карбованців, куди вклав 1000 крб. Терещенко і 1 500 крб. виділила Земська губерньська управа м. Полтави. Російські попи протилися цьому. А. Століпін заявляв: "Пока я стою во власти, сооружения сего памятника не будет!"

Під час Першої світової війни полтавське земство було ліквідоване москалями, а гроші вкрадені.

ДОСЛІДЖУЮЧИ часописи середини XIX ст., я звернув увагу на такий історичний факт. Коли помер Тарас і забирали його тіло із Санкт-Петербурга з Смоленського цвинтаря, зі сльозами на

очах заговорив, прощаючись, П. Куліш:

"...Що це ти, батьку Тарасе, від'їжджаєш на Україну без червоної китайки, заслуги козацької... Тих лицарських почетей, що червоною китайкою вкривалися, заслугою козацькою пишались. Ні один предок твій, Тарасе, не сховався з цього світу без останньої честі. Ти умер на чужині. Що ж про нас скажуть українці, як ми тебе вираджали в дорогу,

демо шанувати козацтво, свою волю добувати. Твоїм слідом, Тарасе, всі ми підемо. Ти нас оживив – еси словом своїм на світі!

Нехай еси поет, а ми народ Твій, ми духом Твоїм вовіки і віки дихатимемо і дух твій простий і ясний вселиться в нас".

Зі смоленського цвинтаря, через Василівський острів, Невський і Адміралтейський проспекти, домовину, накриту червоною китайкою, привезли на

ти шану Великому поету і борцю за волю Неньки-України.

У моїх сім'ї зберігалася пам'ять про час, коли везли домовину Т. Шевченка.

У моїх прадідів під київськими Броварами були поля на краю старовинного Броварського лісу, на Пісках і Липовщині. Там, на узліссі, виходила з с. Зазим'є старовинна дорога.

Того дня мамин дід, а мій прадід Семен Радченко (Диченків)

і в творчості його великого таланту.

СТОСОВНО віри і моралі Т. Шевченка, то російські шовіністи і радянські спекулянти його світогляд фальсифікували з атеїстичним підґрунтям, як ворога віри, але його листи і твори говорять про інше.

Ось декілька цитат з його листів.

У листі князні Репніній за 28 лютого 1848 р. Шевченко пише:

"Я тепер, що падає у безодню, готовий схилитися до Вас. Жак-

лива безнадійність! Така жаклива, що одна тільки християнська філософія може боротися з нею".

Шевченко тоді ж просить Репніну, щоб вона йому прислала книгу "Про наслідування" Томи Кемнійського: "Єдина втіха для мене – Євангелія. Я читаю її безперестанно щодня і щогодини. Раніше колись думав я аналізувати серце матері на основі життя Святої Диви Марії неперочної, матері Христа – але тепер і це мені порухують за злочин. Як сумно я стою серед людей. Матеріальні потреби ніщо в порівнянні з потребами душі. А я так кинений в жертву тій душі".

Лист Т. Шевченка

до Репніної, лютого 1848 року:

"Вчора я просидів до ранку і не міг зібратися з думками, щоб закінчити листа. Який безвихідь оволодів мною.

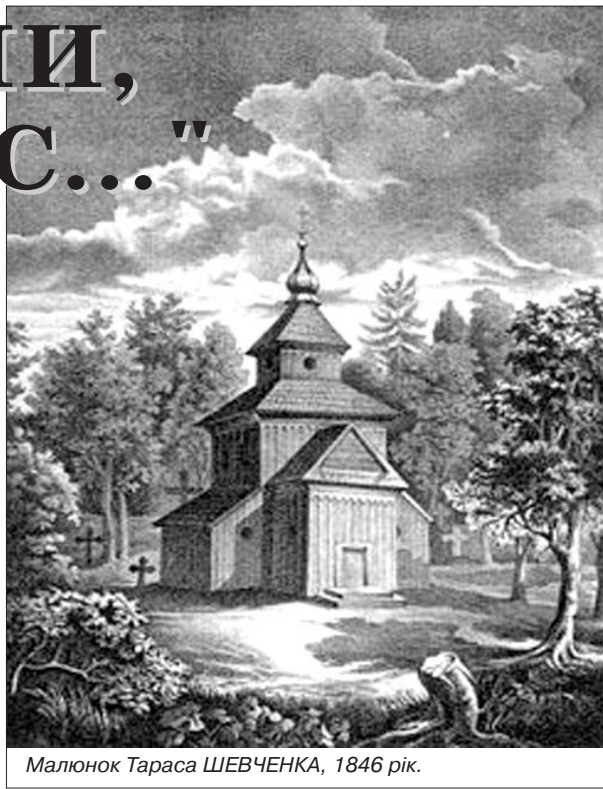
"Прийдіть всі струджені і обтяжені і я заспокою Вас."

Перед Благовістом до заутрені прийшли мені на думку слова Розп'ятого за нас, і я ніби ожив, пішов до заутрені і так радісно часто молився, як мабуть ніколи раніше. А тепер сповідався і сьогодні причащався Святих таїн – бажав, щоб усе життя моє було таке чисте, прекрасне, як сьогодні".

Ще один лист: "Тепер і тільки тепер я повністю повірив у слова Спасителя: "Люблячи караю Вас". Тільки тепер люблю до дякую за безконечну любов до мене, за посланий мені іспит. Він відвів призму від моїх очей, через яку я дивився на людей і на самого себе. Він навчив мене, як любити ворогів тих, що ненавидять. А цього не навчить ніяка школа, окрім важкого синового іспиту і довгої розмови з самим собою. Я тепер почувую себе недосконалим, як взірць християнина. Як золото в вогню, як немовля в купелі, я виходжу тепер з темряви. Чистіше, щоб почати нову благородну путь життя і це назову справжнім щастям".

□ "Я НА СТОРОЖІ КОЛО НИХ ПОСТАВЛЮ СЛОВО"

"ЛЮБЛЯЧИ, КАРАЮ ВАС..."

Малюнок Тараса ШЕВЧЕНКА, 1846 рік.

не прикритого червоною китайкою?

Не годиться тобі, батьку, так від'їжджати на Україну.

Ще лишилися козацькі діти, козацькі душі, щоб Тебе червоною китайкою обгорнути. Розкриньте ж небожата червоний світ славетний на чорній домовині Тарасовій. Нехай земляки бачать, що ти з малої рідні, з сім'ї, у велику рідну сім'ю вертаєшся, що ми свого Великого поета по своєму шануємо. Востаннє Тебе шануємо на чужині, друже Тарасе.

Не вдержала тебе чужа земля, в своєму холодному лоні. Тяжко Ти сумував, що Тебе засипають чужим піском, жадав, щоб поховали на Україні.

– Ми проводжаємо Тебе на славу Україні. На Славу! А чим же вона славна, Тарасе? За що Ти її полюбив щирим серцем Твоїм, рідний наш батьку? За яку славу і честь між народами? Ти писав:

*Обідрана, сиротою
Понад Дніпром плаче;
Тяжко-важко сиротині
І ніхто не бачить!*

Ось уся похвала, що Ти воздав своїй Україні, за що її полюбив твоїм серцем Великим!

З'явився, батьку, серед рідного краю, під червоною китайкою, заслугою козацькою, заграмадь навкруги себе сліпих, глухих і без'язиких, нехай побачать, як далекі вони від правди, нехай почують із мертвих уст твоїх Твоє слово безсмертне, нехай хоч, помолячись, зачнуть глаголити непозиченою мовою після столітніх позичок!

Твоя душа велика для Великої нової, свіжої України!... Нехай забудеться срамотня давня година на віки! Нехай оживе добра слава Україні! Тарас Шевченко – наш перший добродій народний! Ти докінчив свій подвиг, Тарасе, обідрану сироту Україну на весь світ оплакавши. Спочивай тепер, Батьку, в святій шанобі в рідному краю. Ти нас навчив, ти нам очі відкрив, що з того козацтва нічого не вийшло. Ми бу-

московську залізницю, а Україною везли чумацьким возом, про що писав Максимович:

*"Везуть Тебе
простим возом
До нової ями,
Везуть хлопці
і дівчата
Крутими ярами".*

На концерті 27 квітня 1861 р. артистка Леонова співала

*"Співай що хочь,
кажи що хочь
Не чула я гласа –
Не словами,
не сльозами
Не вернем Тараса".*

Про це писав журнал "Основа" за червень 1861 року.

На сороковинах по смерті Т. Шевченка Пантелеймон Куліш написав промову: "Панове-громадяни! Письменники – це великі люди! Таким був і Шевченко... Порано ще, панове-громадо, прорікати слово останнє про Тараса. Багато ми ще гаразд не зраховували, скільки ми з ним утерляли. Хотя би була й найбільша наша втрата після Берестецької халепи...

Як у вважаю, панове-громадо: Тарас народові очі осяяв, велике діло явив. Він був пророком іншого громадського життя. Він вийшов із мужиків, з мужицтва, а горить, як свічка перед нами, як скарб.

Панове-громадо, земляки мої кохані! Настав для нас великий час Святої праці, на користь нашої нації, а могила Шевченка мусть нам стати початком нової Науки і правди християнина!"

Тоді ж, на тому концерті, за вказівкою П. Куліша сербський військовий хор загравав марш Фернца Ліста із його симфонії на поему Байрона "Мазепа" в спомин Великого Шевченка.

КОЛИ домовину Т. Шевченка на простому чумацькому возі везли Україною, то з сіл, містечок, хуторів виходили зустрічати його старі і молодь, щоб відда-

орав волами поле, коли до криниці під'їхала похоронна процесія. Тоді везли на чумацькому возі домовину з тілом Т. Шевченка. Дід Семен напоїв волів, що везли домовину, набиравочи холодною водицю з криниці, і зі сльозами дивився на домовину, покрити червоною китайкою. А моя по татові прабабуся родом з Троєщини Євдокія Барбон (дівоче прізвище Пилипенко) назбирала на узліссі лісових квітів і поклала на червону китайку домовини і проводжала труну до Броварів, де процесія зупинилась у храмі Петра і Павла. Там служилася молитва по душі християнина Тараса Шевченка. Зійшлося все містечко Броварів, зустрічаючи домовину з Києва.

Ця згадка лишилася нам через наших дідів, батьків, бабусь, матерів до нас, їхніх дітей, що я хочу теж нагадати, як святиню мого роду.

ПОЛИВАЮЧИ брудом Т. Шевченка, теперішні убогі пігмеї, мабуть, не знають, що його дід Іван Грушівський був учасником Коліївщини і Холодного Яру. Він навчав малого Тараса козацького духу. Шевченків дід був козацьким лицарем, що потрапив у московське кріпацтво. У крові Шевченка жив лицарсько-козацький дух – як у характері, так

КРАЙ НЕЛЯКАНИХ ПАРТОРГІВ

На Вінниччині досі не знесено пам'ятник "бійцям продзагону 1933-го". Очевидним є те, що на 17-му році незалежності України української влади в державі не маємо.

Яскравим прикладом цього є те, що у Вінницькій області торік проводилися заходи з 75-річчя її утворення. Але ніхто з обласних керманів не збагнув, що область утворена в розпал Голодомору і створена була, як і інші, для того, щоб

легше адміністративно викачувати хліб. Не зважали на це, хоча патріотично налаштовані сили, в тому числі і КУН, неодноразово про це нагадували. Більше того, з нагоди "славетної" події започатковано обласну найвищу нагороду, якою за номером один нагороджено... колишнього першого секретаря обкому КПУ В. Таратуту. Нечуваний глум. І цей "патріот" ще й грошову винагороду в розмірі 5000 грн. повів із собою до Москви.

Про те, що в області ігнорується питання визнання воєнків УПА, годі й казати. За численними наполяганнями обласного КУН обласна рада на засіданнях двох комісій все ж прийняла позитивне рішення, щоправда половинчате – визнати воєнків УПА воюючою стороною, але без надання відповідних пільг. Однак, коли дійшла черга до розгляду на сесії обласної ради, це питання навіть не внесли до порядку денного.

Після перемоги помаранчевої революції у своїх доповідях на "День Перемоги" керівництво одним реченням згадувало про внесок УПА у розгром фашизму. Зараз про це вже не згадують.

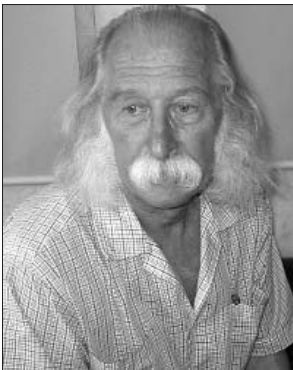
Не вкладається в рамки здорового глузду, як область буде проводити 2008 рік – Рік пам'яті жертв Голодомору, коли в райцентрі Томашполі є пам'ятник... бійцям продзагону, якого ніхто і не збирається демонтувати, так само, як і інші пам'ятники червоним катом.

Іван МАРЕМУХА,
м. Вінниця

ДО ДЖЕРЕЛ

Іван Марчук – легендарна постать сьогодення українського мистецтва. Він є лауреатом Шевченківської премії, великим художником, керамістом, графіком, скульптором. Сьогодні картини Івана Марчука вражають мистецтвознавців Європи, Америки, Австралії, йому пропонують виставлятися в найкращих залах світу. Проте, хоч як це дивно, на батьківщині до кінця вісімдесятих років минулого століття творчість Івана Марчука офіційно не була визнаною. Лише у 1988-му миття прийняли до Стілки художників України. Впродовж 1989–2001 років художник мешкав за кордоном: у Австралії, Канаді, США.

Іван Марчук – автор унікальної техніки. Замість звичайного мазка він винайшов спосіб нанесення на полотно найтонших цвірок кольору, що створює дивовижне мереживо, завдяки якому досягається неймовірне світіння і мерехтіння кольору. Доробок художника складається з більш, ніж трьох тисяч творів і сімдесяти п'яти персональних виставок.

Іван МАРЧУК: "Я – ОДЕРЖИМИЙ. А ОДЕРЖИМА ЛЮДИНА НЕ ШУКАЄ НАТХНЕННЯ

– Іване Степановичу, у жовтні минулого року Вас – єдиного з представників України, – включили до британського рейтингу "Сто геніїв сучасності". Це ще одне незаперечне підтвердження світового визнання Вашої творчості. Однак складається враження, що в Україні творчість Івана Марчука, принаймні офіційно, належним чином далеко ще не оцінена?

– Художник, якщо він майстер, не потребує нічийої допомоги. Я за життя пройшов дуже важкий шлях. Але ніколи не сподівався на якісь премії, нагороди. Я перебував "за бортом" аж до 88-го року – тоді мене прийняли до Стілки художників, а також я вперше поїхав за кордон. Більшість моїх картин розсіяно по світу, на п'яти континентах. Немає хіба що в Антарктиді. Хоча, може, хтось із нашої делегації уже й туди завіз... А щодо визнання – то це якась погана закономірність – в Україні талантів за життя ніколи не визнавали, хіба що вже тоді, коли чутки про цю людину приходили із Заходу. Найкращі таланти не втримуються в Україні. Навіть з-під залізної завіси люди проникали на Захід і проявляли себе там. Проте через 10–20 років якась туга брала цих людей, і вони поверталися. Я це знаю по собі. Знаєте, життя хочеться закінчувати на батьківщині, в обіймах своїх людей.

– Мені доводилося читати деякі інтерв'ю з Вами, і я був вражений, як Ви працюєте: зранку і до вечора, щодня – робота, робота, робота. Для Вас це звичний режим? Як же тоді з таким розмальованим романтиками та ідеалістами поняттям, як натхнення?

– Про яке натхнення Ви кажете? В мене натхнення немає. Я його не шукаю. Мені воно не потрібне. Я – одержимий, а одержима людина не шукає натхнення. Я встаю дуже рано, я жайворонок, о десятій годині вже готуюся до сну, вночі можу не спати, дивитися телебачення, читати щось. А о шостій годині ранку йду до майстерні. І так щодня, сім днів на тиждень, 365 днів на рік. Мені в хаті нічого робити, мене там нічого не тримає. Мені там нудно, а в майстерні в мене – сотні картин. Це велика сім'я, я з ними розмовляю, спілкуюся, див-

люсь, аналізую їх. Щодня о 7.15 виходжу купити газет. Чотири-п'ять газет – це в мене такий ніби сніданок. Потребую інформації. Я страшенно страждав за кордоном без інформації, а тут я собі маю таку насолоду.

От такий режим в мене, і, ясна річ, є результат. З однієї картини виникає ідея наступної, і так цикл за циклом. У мене повна голова планів. Навіть коли лягаю спати, хочу скоріше встати, щоб не гаяти часу.

– Наша розмова відбувається напередодні рішення Шевченківського комітету щодо цюзорічних лауреатів Національної премії імені Тараса Шевченка, а тому ми не можемо обминути увагою цієї теми. Минулого року Ви вийшли зі складу Шевченківського комітету. До речі, трохи раніше це також зробив видатний український композитор сучасності Євген Станкович...

– У Шевченківському комітеті я перебував два роки. Минулого року я хотів з нього вийти, але відчував, що чогось не доробив. Лише після того, як Шевченківську премію отримав видатний український художник Борис Плаксієв, я пішов з комітету. Крім нього, ще дві премії тоді отримали двоє інших художників, але

"Повіяв вітер весняний...". 2003 рік

про це я навіть не хочу говорити... Очевидно, так було "потрібно".

Перебуваючи в комітеті, я побачив, що там робиться. Виступаючи перед членами

комітету, я сказав: "Я художник, працюю на ниві культури, крім того, здається, непогано обізнаний і в питаннях української літератури. Коли Ліна Костенко чи Іван Драч багато років вже були відомими на всю Україну, то лише згодом їх було висунуто на здобуття Шевченківської премії. А сьогодні в списках номінантів – десятки осіб, про деякого з яких питаю: "Хто це?". Бо не знаю цих людей. І вони стають лауреатами..."

– Іване Степановичу, коли я Вам подарував свою книжку "Туга за свободою", Ви досить саркастично сказали: "Має бути не "Туга за свободою", а "Туга за

– Ви говорите, мабуть, правдиві, хоча гіркі речі..."

– Все робиться для того, щоб українці не були господарями на своїй землі. І ми не знаємо, чи володіємо ми ще цією землею, чи вже ні. Я можу говорити про дуже

"Зимова дорога". 1996 рік

сумні речі, але не буду розчаровувати людей, – нехай у них залишається надія. Ми живемо в раю, але гірше, ніж у пустелі...

– Культура етносу, народу – це своєрідна матриця, його основа. Якщо її знищити, тоді і нація стає іншою, або зникає. Чи не здається Вам, що сьогоденні руйнівні процеси в нашій культурі є не менш загрозливими, аніж за радянських часів?

– В Україні на квадратний метр більше талантів, аніж будь-де. Однак культура в нашій державі чиновникам цієї держави не потрібна... В мене була колись кішка, яка поїдала своїх кошенят. Ось Вам аналогія. Держава, якщо і не поїдає, то не поливає, і пагони в'януть. Стільки знаменитих українських талантів виїхали за кордон тому, що їм тут нічого робити...

– Розкажіть про Вашу техніку написання картин.

– У мене техніка дуже складна, яка не підлягає копіюванню. Жоден художник у світі не може скопіювати мої картини, і я в тому числі. Крім цієї техніки, володію й іншими: малюю пейзажі цією технікою приблизно сім-вісім відсотків свого творчого часу, а все решта – голос моєї душі, що втілюється іншою технікою. Кольорові прелюдії – свій "маршрут", портрети – ще інший. Якби я хотів стати багатим людиною, то малював би тільки пейзажі і портрети. Мені їх люди замовляють, а я кажу, що не хочу – це дуже тяжка робота і я не знаю, скільки ще зможу працювати. Цю специфічну техніку я сам на свою голову придумав. Коли вчився в інституті, то казав, що якщо не знайду себе, тобто не стану художником, який малюватиме з першого мазка, то закину мистецтво, піду в село, буду копати, рубати, колоти, пиляти. Я це дуже люблю, оскільки вийшов з села і страшенно люблю землю. На пейзажах я малою землею... Ні в Канаді, ні в Америці, ні в Європі я не знайшов жодного мотиву, який би мені відповідав, вони є тільки в Україні.

– У Ваших картинах багато смутку, своєрідного елегійного настрою, якби сказав, зовсім не оптимістичного. Це Ваше бачення світу чи манера, підхід?

– Це бачення не лише світу, а й себе в цьому світі. Відбиток цього світу знаходиться в моїй душі. Там дійсно є смуток, елегія, є роздуми, але коли мені роблять зауваження, що мої герої песимістичні, я кажу, що вони в задумі, вони мудрі. В мене мудрі люди, мудрі корови, мудрі птахи.

– Дякую за розмову. І щиро бажаю невтомності в творчості і нових звершень.

Записав
Михайло СИДОРЖЕВСЬКИЙ

Видавець Конгрес Українських Націоналістів
Засновник Степан Брацюнь
Редакційна колегія Іван Белебега, Іван Головацький, Ярослав Радевич-Винницький, Степан Семенюк

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08 e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua
Адреса видавця: 01004, вул. Горького 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61
Головний редактор Михайло Сидоржевський

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.
Передплатний індекс: 09715 Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26008013932801 у філії "Центральне регіональне управління ВАТ "Банк "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300937, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.
Газету видруковано у ВАТ "Видавництво "Київська правда" Замовлення № Наклад 7 000 примірників Ціна договірна

Реклама приймається тільки від національного товаровиробника. За достовірність реклами редакція відповідальності не несе. Відповідальність за достовірність фактів несе автор. Редакція не завжди поділяє точку зору автора. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати матеріали. Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування лише на сторінках газети.